

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

ÎNAINTE!

Totul se mișcă în lumea aceasta, totul se schimbă, pentru-că așa e lăsat dela Dumnezeu, așa e data naturii, ca să se schimbe lucrurile. Însăși faptele oamenilor, nu atîrnă atîta dela ei, ci dela voia întemplerilor, dela natură. Petrece omul în vălmășagul vieții și trece prin mijlocul întemplerilor, și, dacă are *putere* și *voință* atunci dă piept cu loviturile, îmbrățișează aceea ce lui îi vine la socoteală și — se strecură prin mijlocul vieții.

Dacă se știe *folos* de voință și de puterea ce 'i-e dată, atunci urmările sînt dulci, viața lesnicioasă, traiul bun sigur și când va fi strîns de mîna lui Dumnezeu, atunci moare cu trupul, dar' îi trăiesc *faptele*, fapte de ale căror urmări învrednicise-vor, fie familia, fie comuna, fie țeara sau apoi întreagă omenimea.

Dacă însă, omul se tîrește ca un șerpe prin mijlocul acestei vieți, dacă în întregul curs al vieții sale vegetează numai, atunci o lacrimă pe mormînt din partea alor sei și o cruce la cap vor fi singurele semne, care vor spune, că a trăit și el în lumea aceasta.

Tot așa și cu *popoarele*. Fost-au popoare și seminții de acelea, care s'au aridicat la o stare bună, care au luat în stăpînire țeri întregi, dar' au dispărut de nici urmă nu le-a rămas și noaptea morții s'a întins peste ele.

Au întrebuițat rău puterea și au trecut înaintea noastră ca tina părălor într'o zi de vifor. Și au pierit, fiindcă nu aveau tăria de lipsă, fiindcă erau lipsite de puterea aceea, cu care la vreme de nevoie să fie în stare a înfrunța și împrăștia isbiturile aduse de viforul împregiurărilor.

Întrebarea e acum: Noi, *Românii*, avem noi oare *puterea* aceasta de viață, *tăria* de a înfrunța nevoile întemplerilor?

E neîndoelnic, că: **da!**

Așezați în acest unghiu al pămîntului, am trăit cum am putut, din seul nostru, ani *două mii*, ba din scurtă sudoarea noastră au mai trăit și *alții*, ear' noi, noi n'am fost băgați în seamă.

Fruntea neamului a fost veștejită de vîntul nedreptății, sfîșiată de du-

rere 'i-a fost inima, și nimenea nu 'l-a mîngăiat. Am fost umiliți și călcați în picioare, am fost schingiuiți și robiți și nimenea nu ne-a mîntuit. Slobozenia, și neatîrnarea, neatîrnarea și fericirea ni le-au răpit și „moarte!” era strigătul ce pălea urechile Românilor nostri.

Împrăștiați ca vai de noi, Dumnezeu duhurilor și a tot trupul s'a milostivit și ne-a însuflat simțemîntul rîvnei și a statorniciei și ne-am păstrat comorile cele mai scumpe: *limbă, lege, datini, obiceiuri, credințe*, cu un cuvînt tot ce deosebește pe un neam de celalalt, *Băndătanul* a fost *frate* cu *Ardeleanul*, acesta cu Români de pe celelalte poale ale Carpaților și dacă unul s'a întîlnit cu celalalt și-au zis „*frate*” în limba dulce a mamei noastre, limbă înțeleasă de noi *toți*, care Români sîntem și Români am fost, de când ne cunoaște istoria.

Năcazurile, ce cu greutate de plumb apăsau asupra umerilor neamului nostru în răstimpul veacurilor tot mai grele și tot mai tare se înmulțeau și tot mai multă *putere* trebuia pentru a fi înfruntate și alungate. În măsură ce ele creșteau, a crescut și puterea noastră de viață și tot mai tare s'a oțelit neamul românesc.

Și azi?

Azi ne întrebăm: oare puterea moștenită dela părinți a *slăbit* în noi, nu mai sîntem noi vînjoși cum erau părinții nostri, moșii și strămoșii nostri? Micituni-s'a curagiul? Coborît-a poporul nostru de pe treapta în care s'a aflat pe alta mai jos, unde stau neamurile neotelite și netrecute prin greul împregiurărilor din cele trecute vremi? Alunecat-am noi pe povîrnișul de unde nu mai e scăpare? Mai avem noi *Vineri* multe? E ceva de ce să ne temem și care se ne slăbească dintr'odată toată puterea de viață? Cine e acela și pe pămînt ce putere suprapămîntească poate să fie aceea?

Sub bolta cerească puteri *supraomenești* nu sînt, poate prin povești de-or mai fi rămas.

N'avem deci, ce ne teme!

Ungurii se svîrcolesc ei, nu e vorbă, ca să ne desbrace de ce avem mai scump, dar' îi vedem ce pățesc, visul lor nu se împlinește și când se

va împlini, atunci scriptura ne spune, că va fi *vremea de-apoi*.

Fac ei fel de fel de încercări, ce poate născoci o minte strechiată și șuchiată, dar' întîlnesc în cale piepturile noastre: *puterea noastră de viață*. E aceeași putere de viață, care nu ne lasă la perzare, care ne poruncește, ca să facem totul pentru neam și al lui bine. Prigonirile, osîndecele grele, al mult ne răscolește inima, nu *ne înfrică* însă, căci e în firea noastră, ca să nu ne înfricoșem de ele. Temnițele și mai mult ne oțlesc, ear' curagiul cu care îndeplinim osîndecele grele ne spune lămurit, că cei dela putere ori-cît de mult pot să ne osîndească, tot mai tari ne vom arêta și tot mai multe dovezi vom da, că *ne apărăm drepturile neamului împotriva dușmanilor*.

Poate stăpînirea să facă ce va vrea, ea însă nu-și va ajunge dorința, care-'i zăticnește inima, nici cu asprimă procurorilor și a judecătorilor, nici cu gendarmii, cu care ne culcăm și cu care ne sculăm și a căror sîlbăticie merge până acolo, încît să amenințe soarele și luna cu fierul baionetelor — ei tot nu ne vor muia, tot nu ne vor înfrînge, ci vom rămîne aceea-ce am fost: *stîncă de granit*.

De cine să ne temem dară?

De Muscali sau de Slavi, care încă ne încunjoară? Ei nu sînt dușmanii nostri, căci ei sînt dușmanii lumii întregi. Și lumea are lipsă de noi. Când toată lumea va peri de groaza Muscalilor, atunci și pentru noi e sosită vremea temerii.

Dar' e *ceva* de ce într'adevăr *trebuie să ne temem*. E însăși *slăbiciunea* și *nemernicia* noastră, că nu ne putem *uni*, e faptul, că simțul de neam a început a *scădea*, e tristul adevăr, că unii s'au retras într'un *deșert*, ear' alții stau *d'arasna*, pentru-ca să atragă nenorocirea sub streșină-ne, pentru-ca dușmanul să-și facă loc prin șirurile noastre și să ne împrăștie ostenețele.

E dureros și un cuiu rece îmi intră la inimă, când îmi aduc aminte de cele petrecute în sînul Românilor, în cel mai apropiat trecut. Amintiri, care te ustură până în suflet, amintiri, care ne fac să suferim dureri mult mai amare,

mult mai sfâșietoare decât moartea chiar.

Da, de o mie de ori durere, că în locul unirii și tinerii laolaltă a Românilor, s'a băgat zizania și zavistia, cearta și neînțelegerea, ghiarele de fer ale durerii, care nu la bine, ci la stânca primejdurii noastre ne vor duce.

Am însă o mângâiere și o nădejde:

Cred în puterea de viață a neamului nostru și nădăduesc, că locul certelor și al neînțelegerilor îl vor lua *bunaînțelegere și ținerea laolaltă* a fiecărui fiu de Român.

Să ne însoțim cu toții și cu toții să ne luptăm și cu toții să strigăm:

Înainte!

Emanuil Măglașiu.

„Sărăcia” noastră.

Când e vorba să *ajutăm* societățile noastre de învățură și luminare, când e vorba să punem umărul la susținerea *școalelor* și a *bisericilor* noastre, când ne opintim, ca să ajungem și noi a fi *băgați în seamă* de către atotputernicii, zilei când e vorba, ca să ajungem și noi la o *înfrurire* în țeara aceasta, noi spunem, că suntem o nație săracă și fiindcă zicem, că suntem o nație săracă, apoi cu sărăcia ne acoperim mai toate *pecatele*, ca să nu zic *greșelele*, care, de multe-ori, sunt mai rele decât *pecatele*.

Și apoi dacă suntem *săraci*, pentru ce suntem? „*Au fost grele împregiurările în care au trăit părinții, moșii și strămoșii noștri. au fost vremuri de ocară*” vor răspunde mulți și „*sunt grele împregiurările în care trăim și astăzi*”, vor răspunde și mai mulți.

Da, greu a fost și greu este traiul vieții noastre, dar' cu toate acestea s'au găsit oameni, care în ciuda vremurilor grele, 'și-au făcut o soartă bună, 'și-au în-

grădit căscioara cu moșioare frumoșele și mai frumoase, care după osteneala ce 'și-a pus-o. Ori-cât ar fi vremurile de grele, dacă omul muncește fără preget, totuși poate pune la o parte un *prisos*, care cu timpul crește și se mărește, până-ce se pomenește omul cu o avere bunicică, așa încât poate fi fără grijuri, că nu va ajunge să mai stărue la mâna altuia.

Dar' răul cel mai mare e, că nu prea știm să *adunăm prisosurile* și aceasta ne mină apoi în brațele sărăciei.

E o greșală, cam *obștească* aceasta, mai ales în vremea în care ne aflăm noi acum.

Mai când era, vor fi și o *sută de ani*, strămoșii noștri erau cu toții *țeranii*, „*coada vacii*”, ba unii ne mai ziceau și „*mămăligari*”. Înșuși *preoții* noștri umblau cu *opinci de porc*, căci cu de cele tăbăcite n'aveau voe. Unii dintre noi, și era mare numărul acelorora, care 'și-au zis: „*Hai să dăm, copiilor noștri luminile trebuincioase, să-i trimitem la școală, și dacă vor ave minte 'i-om face „domni”, dacă nu, vor duce-o ei până-ce se se facă un biet de popă, care tot o duce mai ușor, ca noi*”. Zis și făcut. Țeranii 'și-au dat copiii la școală, 'i-au făcut domni și au croit *pătura înaltă*, de care astăzi ne bucurăm.

Dar' 'și-au uitat părinții noștri să ne dea și *la meserii, la negustorii*, pentru-că n'au putut înțelege ei cu mintea lor, că neamul nostru numai așa se va feri, dacă va ave și *meseriași harnici și neguțetori cinștiți*, care vor ridica *averea națională*.

Nouă ne lipsesc oameni *avuți, bogățimea*, care dacă face un testament pe seama neamului sau a bisericii, înc'ai să se *pricopsească* mai mulți de-odată. Ne lipsesc oameni cu stare, care să ne poată *arêta* neamul, când ar fi să fie la adecă.

Averile prin care se susține această *pătură înaltă*, nu se fac așa dintr'odată

numai. Trebuie să fi strîns moșul, să fi adaus părintele, pentru-ca să aibă fiul. La noi o astfel de clae pe grămadă nu prea crește. Dacă a strîns moșul, apoi părintele se uită ca să-și crească copiii „*a domni*”, că „*dacă nu 'i-oi face eu* — zice el — apoi știu că nu-'i va face *cutare ruptură, lipită de săracă!*”

Și își face *domni* din copii, și-'i îmbracă în negrele cele mai scumpe și când moare, numai ce să pomenește satul întreg, că în curtea pe unde se învîrtea odată carul cu patru boi, bate *doba*, și prin casele cele largi flueră vîntul, dacă nu se pripășește vre-un Jidan perciunat.

Părintele din vorbă 'și-a uitat că tatăl-seu umbla cu opinci și cu căciulă de oaie albă, ear' *mamă-sa* cu cătrînță și iia țesută în răsboiul ale cărui brăgle nu încetau de a bate, cât ti draga de iarnă. Fiindcă a fost fiul tată-seu, și tată-seu era bogat, la închiderea ochilor a pus mâna pe un pumn de bani și acum haid' cu ori-ce preț, facem din copii noștri *domni*, ear' din fetele noastre școlărițe la orașe și-apoi — *doamne* dincoace, și *cucoane* dincolo, în țeară.

În loc să umble cu căruța cu doi cai, părechea cu o sutișoară până în două, înhamă *patru* la căruța, ca patru smei, ear' cei-ce-'l ved se feresc din drum și rămân cu gura căscată de strălucirea ce le îmbată sufletul, strălucire, pe care ar trebui să o infiereze, ear' nu să-'i uimească, căci prin uimirea aceasta tot mai mult îl încuragiază pe omul cu pompa, și tot la mai mult se năzuește.

Eată dar', că *vina* tot pe noi cade, pentru-că îl îmboldim și împintenăm să facă risipă, să-și crească copii „*a domnie*” și mai pe urmă el însuși să se dea de ripă, perzând neamul cu o familie bogată mai mult.

Pe când, dacă noi am fi ris la vîzul lui; și când noi am fi început a ne da copii la *meserii* și *negoț*, făceam din ei *oameni cu stare*, oameni, care fără multe

FOIȚA.

Dorul meu.

(Leontinei).

Peste mii de dealuri zboară.

Dorul meu necontenit,

Și la tine se coboară

Angerașul meu iubit!

Trece riuri și coline,

Munți mulți, răsunători,

Padurici și lacuri line

Și codrii 'nfloratori.

Și prin aer îți șoptește

Ajungînd la poarta ta,

„Depărtatul te iubeste

Și te roagă: nu-'l uita”!!

La flori.

*Frumoase, albe floricele,
Ce-ai stat un an la sînul meu,
Vă rog tăceți a mea durere,
Tăceți vă rog suspinu-'mi greu!*

*Voi ce știți a mea durere
Și câte lacrimi am versat,
Vă rog iubite floricele,
Mai face-vă-ți, că le-ai uitat!*

*Oăci nu voesc c'a a mea durere
So știe lumea 'n largul seu,
Decât voi, scumpe floricele
Și bunul nostru Dumnezeu!!*

Un epitaf.

*Omule! ce 'n astă lume
Zina noaptea te silești,
Să-'ți aduni avere multă
Ș-apoi să te odihnești:
Nu gîndi, că ești ferice,
Cu celea ce-ai câștigat
Căci deplină fericire
Pe pămînt — nu s'a aflat!!*

Septimiu B. Murăgan.

Cînt'o pasere...

*Cînt'o pasere în sbor
Cînt'un cîntec plin de dor.
Așa dulce 'ncețișor,
De-'l aud chiar numai eu,
Și-'l aud, că-'i dorul meu.*

*Năsdrașăncă paserea,
Tu știi durerea mea,
O, mai tare nu cânta,
Să n'audă codrul verde,
Păserică de 'mi-i crede,*

*Frunzele ar vesteji,
Iarba s'ar îngălbini,
Primăvară n'ar mai fi;
Căci e dorul boală grea
Ori-și-ce moare de ea.*

Matilda Poni.

ostenele ar fi înodat nevoile traiului vieții. Prin aceasta am fi demolit pofta de risipă a celui bogat și am da naștere la o pătură într'adevăr înaltă, pătura negustorilor și meseriașilor, care ne-ar pute ridica neamul, și în *rasă*, și în *avere*.

Și într'adevăr, fericit omul, care din revărsat de zori și până în amurg de seară asudă și muncește, muncește și asudă, pentru-ca să împletească fiilor sei zile de fericire, fericită mama, care alături cu bărbatul muncește și cruță pentru a asigura rodului pântecelor sale un trai bun și fericit. Și dacă măreață este această ivire, atunci cu atât mai superătoare este aceea ivire, că mulți din părinți voesc să facă din copii lor domni și ear' domni, întorcând spinarea drumului, care duce pe copii lor la fericire și bunăstare.

Părinți Români! Faceți din copiii vostri și *meseriași* sau *neguțetori*, pentru-că cinstite sînt aceste pături de oameni, și la bunăstare duc aceste meserii.

E. M.

Pentru un „Să trăească“

Într'un număr din urmă al „*Foți Poporului*“ am scris despre procesul în contra învățătorului *Petru Onea* din *Almașul-mare*, care ar fi strigat cu privilegiul întoarcerii judecăților în procesul Memorandului: „Să trăească Dr. Rațiu!“

Înainte de aceasta cu vre-o 2 ani nici n'am fi crezut, că pentru aceste cuvinte „Să trăească Dr. Rațiu“, procurorul unguresc se se năpustească asupra Românilor și tirindu-'i înaintea tribunalelor, să li-se croească pedepse grele.

Dl Onea, nu numai că n'a strigat, dar' apoi nici față n'a putut fi la gară când a sosit dl Dr. Rațiu, prin urmare ori-ce om cu mintea la loc nu putea să-l afe *vinovat*. Dar' nu! Gendarmii

au spus, că au văzut un om, care a strigat la gară „Să trăească Dr. Rațiu“.

Omul acesta, au zis gendarmii, *seamănă* cu dl Onea, dar' acum la pertractare, ei nu își mai aduc aminte, care a fost. Ei bine, tribunalul ce a făcut? 'L-a judecat pe dl Onea la 8 zile închi-soare de rînd, la purtarea cheltuelilor, pentru-că — n'a fost față la gară, pentru-că n'a strigat „Să trăească Dr. Rațiu“, pentru-că nu a călcat legea dar' pentru-că dl Onea e *deochiat* înaintea procurorului, pentru-că gendarmii *nu-l au drag*. Și că gendarmii *nu-l au drag*, pricina e, că dl Onea își îndeplinește datorințele sale de dascăl român, de luminător al poporului și al fiilor acestuia.

În credința aceasta ne întărește și faptul, că stăpânirea ungurească cu argații ei nu au înprocesuat pe toți Români, care au strigat „Să trăească Dr. Rațiu!“ și la Cluj au fost 40 mii de Români, cari neconțin scoteau din pieptul lor strigăte de „să trăească Dr. Rațiu“. Unde mai punem apoi pe mulțimea Românilor adunați pe la gări, cari printre baionetele gendarmilor *se îmbulziau* înaintea trenului pentru a vedea pe cel, care în procesul Memorandului a fost judecat la temniță de ani: doi.

Stăpânirea 'și-a cules jertfe din acestia, dar' nu 'i-a întemnițat pe toți, căci a știut și ea, că prea își scoală în potrivă-le lumea *străină*, prea îi *judecă aspru* și prea îi vor *urgisî*.

Ce 'și-a gândit ea? Înprocesuez și lucru firesc îl și întemnițez pe unul dintre căpeteniile satului, ear' ceialalți vor apuca frică și de altă-dată le va muți glasul. O astfel de jertfă e și dl Onea, care spre mai marea sa amărăciune, nici n'a știut despre sosirea dlui Dr. Rațiu și astfel nici nu 'i-s'a dat privilegiu să spună, ce avea pe inimă, adevă să spună dorința, că, „să trăească!“

Tribunalul unguresc din Sibiu prin judecarea dlui Onea a călcat *el însuși legea*, el însuși a lovit dreptatea în față, în loc, ca pe cea dintâiu să o propoveduească, ear' pe cea de a doua să o lățească și cinstească. Căci în care țeară lăsată de Dumnezeu să mai pedepsește cineva fără pic de vină, în care țeară dacă nu în a șerpilor, să judecă la temniță pentru un simplu „Să trăească?“

Președintele partidului național român, dl *Dr. Ioan Rațiu*, drept, că era judecat la doi ani temniță, dar' apoi judecarea nu s'a ridicat *la putere de drept*; asupra recursului, cei chemați încă nu 'și-au spus cuvântul, și astfel dl Rațiu putea să fie *lipsit* de pedeapsa croită de Curtea cu jurați din Cluj și astfel dînsul pute primii strigări de „Să trăească“ și să fie preamărit. Dînsul nu era cu totul judecat, prin urmare preamărirea dînsului o pute și era în drept să o facă ori-ce *Român de bine*, care a auzit sau a cetit despre fapta dînsului și a soților d-sale, cari au înaintat „Memorandul“ la treptele Tronului Maiestății Sale Împăratului nostru.

Apoi tribunalul unguresc din Sibiu ar fi trebuit să știe, că printr'o singură strigare de „Să trăească“ nu se laudă și preamărește pentru totdeauna faptele cutărui osândit, ceea-ce după lege se și pedepsește. Dl Onea, cu privilegiul sosirii dlui Dr. Rațiu, n'a strigat „Să trăească“ deși așa-'i porunca inima, ca să-'i dorească binele, dar' pentru aceasta tribunalul totuși 'l-a *osândit*, par'că în aceste 8 zile de temniță, s'ar putea scoate din inima lui ceea-ce Dumnezeu a *voit* să fie acolo, și să sădească în ea, ceea-ce Dumnezeu *n'a voit* să fie acolo.

Ba noi știm, că Însuși Împăratul a eliberat din temniță pe dl Dr. Ioan Rațiu, precum și pe ceialalți părtași ai comitetului național, prin urmare, fapta pentru care au fost aruncați în temniță s'a recunoscut de cel dintâiu în țeară, că nu

Nastratin Hogeia.

De

Anton Pann.

(Dări de seamă.)

Noi Români n'avem scriitor, a cărui scrieri și lucrări să fi străbătut așa de mult în popor, ca și ale fiului de arămar sau căldărar din Bulgaria, *Anton Pann*, despre care poetul *Eminescu* oftează astfel:

„S'a dus Pann, fiul Pepei, cel isteț ca un proverb.“

Din toate scrierile sale cea mai însemnată e „*Povestea vorbii*“, în care se cuprind o mulțime de zicăli, proverbe „*De prin popor adunate, și earăși la popor date*“, după-cum obiceiul a zice însuși cel-ce le-a cules și le-a orînduit.

Nu mai puțin plăcută la cetit e și istoria lui *Nastratin Hogeia*, la care în nrul 79 al „*Bibliotecii pentru toți*“ a lui C. Müller din București, s'a mai adaus și „*Inteleptul Arghir și nepotul seu Anadam*“. Cât despre *Nastratin*, Pann ne spune, că

...era un Hogeia (dascăl sau învățător,
Care a rămas de basm până astăzi tuturor,

Pentru-că era din fire pe-o ureche, năsdruvan,
Nu-l găsești însă în faptă să fi fost vre-un viclean.

Vieța lui *Nastratin* e zugrăvită de așa, încât trebuie să rzi când o cetești, ori îți vine, ori ba. Istoria întregă e un lanț, a cărui zale se leagă prin proverburile și adevărurile scoase din gura poporului; după fiecare proverb urmează o anecdotă de rîs, scrisă în versuri și limba înțeleasă de toți, a poporului. Anecdotele se leagă strîns între ele, toate la olaltă arătând nărozia lui *Nastratin*, dascălul turcesc.

În istoria lui *Arghir* se cuprind multe sfaturi bune, date nepotului seu *Anadam* și — cetitorilor. *Anadam* însă e nemulțumitor față de *Arghir* unchiul seu, pe care îl repune la Sultanul.

Cartea este de mare preț și are ca adaus încă trei poesii alcătuite tot de Pann. Costă 18 cr. trimisă acasă. Sfatul nostru este: Cine vrea să învețe ceva și să-'și înseneze viața, să o cumpere.

Ciocoi vechi și noi

sau

ce naște din pisică, șoareci mănâncă.

— Roman —

de

Niculae Filimon.

Noi Români nu putem zice, că sîntem așa de bogați în scrieri bune și nu, mai ales când e vorba de romane. Dar' să nu vătămăm adevărul, se găsesc și la noi romane, și încă din greu. Dar' ce folos, sînt talmăcite de pe limbi străine și mai ales din cea franceză. Dar' va zice cineva, apoi străinii au avut și vreme și mijloace de a scrie la romane, și noi trebuie să ne bucurăm de ele. N'am nimic în contră, numai că cel-ce astfel grăește, trebuie să știe, că din limbile străine s'au talmăcit romanele cele mai rele, care nici *frumosul*, nici *adevărul*, nici *binele* nu-l predică, romane, în care omorurile băjbăe și care tîmpește gustul omului.

Din cetitul acelor nu ne alegem cu nici un folos. Nu, pentru-că aceasta s'a do-

au fost vrednici pentru a fi tiriți în temniță frunții minții românești.

Tribunalul unguresc din Sibiu, se face a nu ști nimic, nici măcar cu spina, despre *agrațiarea* întâmplată acum un an a martirului Dr. Ioan Rațiu. Nu, el nu vrea să înțeleagă, el nu *legea* o păzește, el nu *dreptatea* o predică, ci el e *sătos după jertfe române*, el împarte cu largă mână osânde asupra acelor, care nu au nici un păcat, fără apoi au „nefericirea“ de a se fi născut *Români*.

O scornitură nedreaptă, o piră netemeinică a gendarmilor e îndestulitoare, pentru-ca tribunalele se se pună pe brânci și se sbiere și se strêge, că Români sunt ațîțatori, stricători de ordine, că vreau dărăburirea țerii, sau știu eu ce nebunii, care numai în mintea lor șuchiată se pot zemişli.

Acum, când la Pesta s'a ținut *adunarea celor-ce voesc pacea*, acum când dela *agrațiarea* martirilor, Ungurii și foile lor spun în gura mare, că ei *nu voesc* asuprirea noastră, când spun, că ei ne voesc binele și, că doresc să ne desevîrșim și noi în carte și învățatură, acum, când o seamă de Români, 'și-au călcat pe inimă și împotriva felului de a gândi al poporului, au predicat și predică „*îndulcirea*“ Maghiarilor, — procesul acesta al unui dascăl român ne arată până dincolo, că ei nu ne pot suferi, că sunt dușmănoși și că nu pot trăi fără de a ne *neîndreptăți* și fără de a nu lucra într'acolo, ca să ne facă viața *nesuferită*, ear' *traiful în pământul nostru de naștere* se ni-l prefacă într'un *adeverat netraiu*. E. M.

Sărbarea la Porțile-de-fer.

La regularea Dunării la Porțile-de-fer, de ani de zile lucră câte *10 mii de oameni*, din care până acuma s'au nefericit 84. La adunarea diplomaților în Berlin se hotărîse, ca Ungaria să reguleze Dunărea, cât curge

vedit până acuma. Frații noștri din România s'au aruncat cu sete asupra lor și ce au câștigat? Astăzi cunosc mai bine obiceiurile Francezilor sau ale Nemților descrise în acele romane, pe când propriul lor neam, obiceiurile, datinile, dorurile lui nu le cunosc aproape de loc.

E drept, că romane curat române și bune nu avem aproape de loc, sînt puține așa încât le poți număra ca pe degetele dela o mână și-ți mai rămân încă degete. Unul dintre aceste puține și bune e și „Ciocoi vechi“ ai lui Nicolae Filimon, care a murit la anul 1863.

Cartea aceasta tipărită de atâtea-ori și vîndută cu prețuri de-ți seca punga, s'a tipărit din nou la C. Müller în „*Biblioteca pentru toți*“ de sub direcția dlui Dumitru Stăncescu și costă 76 cr. trimisă acasă de către librăria „*Tipografie*“ din Sibiu.

Acest roman nu e întreg. În partea întâiu se zugrăvește viața, *traiful* ciocoiilor vechi, ear' partea a doua, „*Ciocoi noi*“ nu

pe pământul Ungariei, pentru-că corăbiile se poată trece în sus și în josul Dunării, mai cu înlesnire. Lucrarea încă nu s'a sêvêrșit, dar' în rēstimp de 2 ani are să fie gata.

Împăratul nostru, care anume s'a dus la deschiderea canalului a fost foarte bine primit. *Preoțimea românească* încă s'a înfășoșat înaintea Împăratului. Episcopul Caransebeșului în vorbirea ținută a arētat, în ce credință *neclintită* se poartă *grănițerii* față de Maiestatea Sa. Maiestatea Sa a zis, că 'i-a cășunat *multă bucurie* întimpinarea ce 'i-a făcut-o poporul român în toate localitățile, purtând îmbrăcăminte sa de odinioară grănițerească.

La sărbarea deschiderii canalului au luat parte pe lângă Maiestatea Sa Împăratul nostru *Francisc Iosif I.* și *Regele Carol al României*, precum și *Regele Alexandru al Sêrbiei*. Amēndoi au sosit în Orșova la 28 Sept. și au fost primiți la gară de M. S. Împăratul, care a strîns mîna Regelui Sêrbiei, ear' pe regele României 'l-a *îmbrățișat și sărutat*.

Maiestățile Lor se suiră apoi pe vaporul „Francisc Iosif“, care împreună cu flota, înainta până la noul canal. Aici vaporul împărătesc între salvele de tun, ale bateriei române de pe mal, a rupt frînghia împodobită cu flori și pusă de-a-curmezișul canalului. Vlădicii aflători de față *binecuvîntară canalul*. După aceea Împăratul a ținut o vorbire, în care a numit canalul de deschis, arētându-și totodată bucuria, că poate saluta pe cei doi domnitori. Domnitorii, al României și al Sêrbiei, ciocniră apoi cu Împăratul, cu păharile de aur, anume aduse de stăpânire. Cele 6 regimente române așezate la un țerm, precum și vasele de rēșboiu române, salutară cu salve sărbarea, ear' poporul bătea în palmă de bucurie. După sêvêrșirea sărbării domnitorii se întoarseră la Orșova, și de aci plecară la Mehadia.

Regele Carol al României și în Orșova și la Mehadia tot așa de bine a fost primit. Strigătele de „*Să trăească*“ nu mai încetau. În Mehadia s'a dat un prânz. La 8 ore în 28 Septemvrie, Regele Carol al României a plecat în spre România, în trăsura cu Împăratul nostru, ear' pe Regele Sêrbiei 'l-a însoțit Arhiducele Iosif.

Astfel s'au sfîrșit sărbările dela Porțile-de-fer, sărbări vrednice de însemnătatea lucrării sêvîrșite acolo, lucrare, care va aduce mult folos și negoțului și păcii.

s'a mai scris, imbolnăvindu-se Filimon și mai apoi murind.

Ciocoi vechi sînt *Fanariotii*, aceste lifte spurcate, care ca lăcustele au năpădit în biata țeară românească, sugēnd-o un veac de-arēndul. Filimon a trăit cu ei împreună, 'i-a cunoscut bine și în roman 'i-a și zugrăvit așa precum erau ei: trântori, vicleni, bogăți, pizmătăreți, sētoși după poște neînfrēnate fără gînduri și fără grijuri pentru soartea altora, oameni, cari trăiau numai *în ei* și numai *pentru ei*.

Fanariotul *Caragea*, după-ce a umplut buzunarele Sultanului dela *Țarigrad* ajunge domnitor în București. Sētos de bani, el se îngrădește numai de Greci și neamuri de ale lui. Postelnic pune pe *Andronake Tuzluc*, acesta jertfește, cât poate și cât vrea și-și aduce o păsêruică șireată, pe *Duduca*. Aceasta îl înșală, îl imbată cu vorbe dulci și mai aruncă câte o căutătură galeșe la *Dinu Păturică*, fanariot și el din cap și până în tălpi. Dinu mai întăiu e ciubuegiu, mai apoi se ridică tot mai sus, căci era viclean și șiret, de

Împăratul nostru în România.

La 4 ore în 28 Sept. Împăratul nostru a sosit în capitala României, însoțit de Regale Carol.

La gara frumos decorată a fost primit de către Regina României, moștenitorul de tron, dimpreună cu princessa, precum și de către prințul și princessa de Saxa-Coburg. Toți ministrii, generalii au fost de față, cu un cuvânt toți aleșii României. Până la Palat Împăratul nostru a fost întimpinat cu însuflețite „*Să trăească*“. Stradele erau frumos decorate. Miliția era așezată de-alungul stradelor.

Luni seara la 7 s'a dat un prânz în palatul regesc, la care a luat parte Împăratul dimpreună cu toți ministri și foști ministri. Marți dimineața Maiestatea Sa Împăratul a făcut o revistă asupra celor *32 mii de soldați Români*. Comanda a avut-o însuși Regele Carol.

Revista s'a făcut pe câmpul dela *Cotroceni*, din apropierea Bucureștilor, unde e și palatul moștenitorului de Tron, unde Împăratul nostru a luat dejunul de Marți dimineața. Maiestatea Sa e însoțit și de ministrul pentru afacerile din afară ale împărăției, *Goluchowsky*. Din București Împăratul nostru va pleca la Sinaia, unde e locuința de vară a Regelui României. Toate foile aduc cuvinte de laudă la adresa Împăratului *Francisc Iosif*, care a binevoit a cerceta mica, dar' puternica țeară românească, pe care în curēnd o vor cerceta și *Regele Sêrbiei*, ear' la 10 Maiu și *Împăratul Germaniei*.

DIN LUME.

România.

Din București vine vestea, că bărbății cumpênitori ai *României* și *Greciei* se sfătuesc, că oare n'ar fi bine să între amēndouē țerile în *tripla alianță* alcătuită de Germania, Austro-Ungaria și Italia.

Francia.

Încă nu s'a statorit planul primirii marelui Țar al Rușilor. Întârzierea provine din pricină, că mai zilele trecute au pus mîna pe niște *anarhiști*, care se pregăteau de a arunca pe Țarul cu

nu-l întrecea nime. După-ce Tuzluc se că-răcește și îndatorează până în gât, e înlăturat, mai pe urmă și Dinu Păturică, cărora le-a urmat beiful Caragea, isgoniți de către domnitorul român, *Ghica*, care apucase la putere. Frumoasa Duduca, la brațul uuui Turc, trece Dunărea.

Am ghemuit aci, ca într'o găoace de nucă, cuprinsul frumosului roman al lui Filimon, care alătura cu „*Elena*“ lui *Bolintineanu* și cu „*Dan*“ al lui *Vlahuță*, e unul din cele mai vrednice de cetit, cu atât mai virtos, căci ne duce cu vreme multă înapoi, când Fanariotii, aceste lipitori ale Țarigradului sugeau biata țeară vecină, îmbogățindu-se pe ei și lăsând țărănimea de acolo străină în pământul ei de naștere.

Scrisă într'o limbă ironică și pișcătoare, frumoasă și aleasă, cartea aceasta a lui Filimon e una din puținele cărți *vechi*, care și astăzi se cetesc cu drag. De ce se nu ne folosim dsără de prilegiul ce ni-se dă, de a o cumpăra cu un preț atât de neînsemnat?

Emanuil.

bombe. Țarul în Paris nu va fi oaspe *oficios* al capului țerii franceze, ci va locui la consulatul muscălesc, adică pe pământ *muscălesc*.

Italia.

Ospetul moștenitorului de tron al Italiei cu principesa Helena a Muntenegrului, nu se va face cu cine ști ce alaiu. Mireasa, care este greco-orientală se va împărtăși de binecuvântarea bisericească în 21 ale lunii viitoare și anume în orașul Bari. Cununia se va face a doua zi, și anume, în o biserică mai mică din Roma, deoarece-ce Papa privește căsătoria aceasta, ca a ori-cărui muritor de rînd, și de aceea nici nu se arată aplicat a deschide ușile unei biserici mai mari. Lucru firesc, că regele Italiei *Umberto*, pentru aceasta s'a năcăjit foarte, ear' unele „gazeturi“ au și împrăștiat în vileag vestea, că el, cuprins de mânia, a trecut la *protestanți*. Știrea aceasta însă *nu e adevărată*, pentru-că însași legea țerii italiene poruncește, ca regele să fie de legea *romano-catolică*.

Anglia.

Țarul și Țarevna Rusiei petrece în Anglia. În 22 Septembrie a sosit în orașul *Leith*, unde a sosit și bătrânul moștenitor de tron al Angliei, pentru a fi de față la primire. Orașul a vizitat părechea rusească prin trimișii și aleșii sei. Încă în ziua aceea s'a dus mai departe.

Sârbia.

Fostul rege destrăbălat al Sârbiei, *Milan*, i-a scris fiu-seu, regelui *Alexandru*, și îl face luător de seamă, că nu cumva să se ducă la curtea princiară din *Cetinie* în *Muntenegru*, că e primejdios, să nu-i răpună cineva vieața.

Turcia.

Din *Constantinopol* (Țarigrad) sumedenie de familii oropsite și bătute de Dumnezeu și de Turci o iau pe picior de ducă, mai mult de nevoie ca de voe. Casele din Constantinopol se vînd pe prețuri chiar de batjocură. Pe toți i-a cuprins frica, și e mare teamă, că vre-un nou măcel se va face. Prin porturile Constantinopolului se află o mulțime de vase de războiu. Dar' ce folos?

SCRISORI.

Doi procese într'o zi.

La faimosul tribunal de aici s'au pertractat azi doi procese de „agitație“, acușatii fiind tot Români, ca de obicei în țeara aceasta, au fost toți condamnați.

Pentru legile păgâne.

În primul proces au fost acușatii doi țerani, unul *Ilie Crăciun* al lui *Nicolae* din

Doștat, (comitatul Albei-inferioare), al doilea *Mănițiu Ioan Mănițan*, un oier bătrân din *Poiana-Sibiului*. Păcatul lor este, că în toamna anului trecut ar fi zis în cărcima din *Doștat*, în prezența mai multor țerani, că legile ungurești nu sînt drepte, că legile bisericești sînt păgâne, că nici în Turcia nu sînt astfel de legi și i-au exprimat bucuria, că *martirii nostri au fost eliberați* din temnițe. Aceste cuvinte au fost denunțate desfigurat de doi gendarmi, ambii Români (rușine! Coresp.), cari au ascultat la tereastră și intenționează a-și câștiga merite; ei au figurat și ca martori agrăvatori, ear' fasiunile țeranilor, favorabile acușătorilor, n'au apăsător nimic în cumpăna dreptății.

Au fost condamnați ambii acușatii la câte un an temniță de stat și spesele procesuale. Bieții oameni nici nu știu, cum și pentru-ce sînt loviți atât de amar, de oare-ce nu se știu vinovați și n'au priceput pertractarea, neștiind limba „sonoară“ a statului.

Pentru un cor.

Imediat după publicarea acestei sentențe s'a început al doilea proces, continuându-se și după amiază, până seara. Acușatii sînt: *Ioan Morar*, preot gr.-cat. în *Poiana-Aiudului*, *Crucian Simu*, învățător în *Ciufud* și *Ioan Simu*, teolog.

Ei sînt acușatii, că au înființat în *Ciufud* un cor bisericesc, și coriștii au cântat „*Deșteaptă-te Române*“ etc.

Martorii au fost earăși doi gendarmi; martorii acușătorilor n'au fost luați de loc în considerare.

Sentența adusă este următoarea: *Ioan Morar* este condamnat la un an și jumătate temniță și 300 fl. amendă, *Crucian Simu* la un an, *Ioan Simu* la 6 luni temniță și câte 100 fl amendă.

Acușatii s'au purtat foarte bărbătește, au declarat, că vor răspunde numai românește, ceea-ce a infuriat mult pe „vrednicul“ president: *Korbuly Lukács*.

Apărător în ambele procese a fost martirul nostru, dl adv. *Rubin Pațiu*, care numai Luni a eșit din temnițele ungurești; dînsul a ținut un excelent pledoar de apărare.

Totul însă a fost înzădar. Aici aceste procese au produs mare senzație între Români. Bine merge — împăcarea...
s.

Colindreți millenari.

De pe Valea-Murășului.

Domnule Redactor!

Sfaturile înțelepte ale „*Foii Poporului*“, durere, mulți nu le-au ascultat, căci dacă le-ar fi ascultat nu s'ar fi lăsat amăgiți și trași pe sfoară de câte un vai de loc de solgăbirău. Astfel de slăbănogi să găsească și prin părțile noastre.

Numele lor vi-le împărtășesc, deși, durere, știu, că cuprind numai din scumpul spațiu al foii, ce cu atîta căldură redactați.

Din cercul *Aiudului* au pornit în 18 Sept. la țirgul zdrențelor din *Iudapesta*, următorii slăbănogi: *Preoții* (și astăzi popi?) *Radu* din *Misereac*, *Barbu* din *Gioagiul-de-sus*. Pe „*popa*“ *Barbu* îl rog să-mi răspundă: cu cîoareci a fost la Pesta, s'au și-a luat unii negrii ca să nu-i zică „*olăh popa?*“ Apoi „*dascălul*“ *Țimbuș*, primarii *Simion Mețeș* din *Geama*, *Dumitru Gîlea* din *Gârbova-de-sus* și *Adam Cobliș* din *Gârbovița*.

Mai bine a-ți fi rămas acasă, se vă vedeți de lucrul câmpului, căci din el trăiți! Bătrânii *Teodor Șandru* și *Vasilii Murgău*, încă s'a dus la Pesta; pagubă de căruntețe!

Acestia sînt colindreții dimpreună și cu unii notari, care s'au dus de frică, nu de voe bună. Rușine să le fie!

Sintinela murășană.

Din *Chitigház*.

Ce nu face omul nesătul, își vinde pentru gârcan tot, mai pe urmă și neamul care îl are mai scump. Așa și ai nostri învățători (!) *Ștefan Dolga* și *George Bărbaș*, năputînd să-și mai stîmpere flacăra gâtului la îndemnul unora și cu bani dela cei-ce i-au îndemnat, au cucuțat prin comună și au strins 12 copii și i-au dus la țirgul „*Peștului*“. Dar' când s'au întors, s'au întors, îngărdăți cu zdreanța tricolară ungurească și au mîncat o rușine ca vai de capul lor.

Rogu-vă dle redactor, să nu-i lăsați, să nu-i știe lumea!

Un abonent al foii

Din cercul *Făgetului*.

Cu durere vin a vă face cunoscut, domnule redactor, cum s'au sîlbătăcit unii oameni neoameni din comitatul *Carăș Severin*, care s'au dus la Pesta ca să se îndoape cu carne de cal și să facă rușine neamului, că, vezi Doamne, e baș postul sîntei cruci, și acei oameni sînt *jidoviți* cu totul și nu le priește posturile lăsate de *Christos*.

Fiind trecerea la gară prin comuna noastră, din comuna *Făgetului* am văzut preoți *dascăli* tot de cei slabi de ânger. Steagul unguresc îl avea *dascălul* din *Bicig*. Rușine să-i fie! Asemenea și preotului din *Siftești*, care a luat poporul după el și a plecat să-și instrîineze de scumpul meu neam. Au mai plecat apoi din *Valea-mare*, *Capolnaș* și *Birkeș*.

Numele lor vi le voi trimite.

Abonent nr. 5068.

CRONICĂ.

Cătră cetitori. Chemat fiind la alte afaceri mă folosesc de privilegiu pentru a vesti pe iubii cetitori ai „*Foii Poporului*“, că cu numărul acesta am încetat de a mai redacta această foaie, atît de dragă mie și atît de cu drag îmbrățișată de poporul românesc. Când îmi iau rămas bun dela preabunii cetitori și prieteni ai „*Foii Poporului*“, îmi iau totodată voia de a-i ruga, ca și pe mai departe să o *spriginească* și să o *răspândească* în toate unghiurile locuite de Români. Înaintarea poporului și îndeosebi a țeranilor români a fost ținta întemeierii acestei foi, și sînt încredințat, că și cei-ce vor urma a o redacta pe mai departe, de aceeași țintă sînt însuflețiți și aceeași dorință le străbate inima.

Emanuil Măglașiu.

*

De ale legii noue. Din *Remete-Lunca* ni-se scrie, că matriculantul de acolo a pornit prin comună să-și scoată porția și încă cum? A luat cu sine pe primar, doi jurați, doi păzitori de noapte și doi gendarmi. Însoțit de această gardă a pornit prin sat până la casa lui *Ioan Benescu*, să-l zălogească pentru o sumă de 7—8 fl. Numitul nefiind acasă, voinicosul matriculant a spart casa bietului om și a zălogit: masă, ladă, haine, în preț de peste 100 fl. Eată, domnule Redactor, cum sînt matriculanții!

Noi nu-i vrem, dar' ei ne vreau pe noi, până-ce mai avem câte ceva în și impregiurul căscioarelor noastre, pline de amar și de sărăcie.

Un țeran.

*

Întemnițări. Întemnițarea pentru „Manifest” se urmează. Miercuri a intrat în temniță și avocatul Dr. Teodor Mihali din Dej. Pe dl Dr. Ioan Rațiu au voit să-l cerceteze în închisoare patru țerance, poliția însă nu le-a dat voe. Mergând apoi la căpitanul poliției, acesta le-a slobozit.

*

Nou magnat. Proprietarul și întâiu redactorul foi „Neues Pester Journal”, Brody Zsigmond, a fost numit magnat. Preacinstitul are mari vrednici la magnație, 1: pentru că scrie o foaie nemțească, 2. e Jidan, apoi să te miri, când vezi că casa de sus a țerii primește ori-ce legi netrebnice ale deputaților! Și apoi cine să mai apere Tronul? Chiar magnații de Jidan! Doamne, Doamne, unde am mai ajuns!

*

Pace ori — războiu? Congresul de pace și așa numita Conferență interparlamentară, alcătuită de câtră deputați din toate țerile constituționale, anul acesta 'și-a ținut adunările generale în Budapesta. Pentru acest scop au și lucrat Ungurii cu ani mai înainte. Îndeosebi anul trecut la Bruxella au asudat, atâta s'au tot opintit la deputații străini, care în cele din urmă s'au arătat înduplecați a-i cerceta, și 'și-or fi zis, ca Românul când face cuiva vre-o îndemână: „Las' să mibă și ei odată Paști!”

Paradă a fost, câtă vrei! 24 de mii numai din lada țerii s'au scurs. Dar' în sffrșit, ce s'a cheltuit s'a cheltuit, și cine nu cheltuește, când are nu unul, ci atâția oaspeți înalți și bărbați însemnați!?

La adunarea deputaților, despre noi, despre Români nu s'a vorbit. Ungurii sânt norocoși, că noi Români nu ne trimitem deputați în dieta din Pesta, căci mai știi, poate aveau de furcă și li-se strica pe o vreme apetitul millenar. Deputații din România, în frunte cu bătrânul luptător Urechiă încă nu s'au dus. Să fi mers și să fi vorbit de pace, când în snul țerii cel mai sincer războiu dănuște?! Să vorbești despre pace atunci, când președintele partidului național, Dr. Ioan Rațiu, e în temniță, când la Alba-Iulia se croește pedepse de 5 ani, când șirul altor procese are să urmeze și sânt puse la cale? Să vorbești despre pace dimpreună cu Ungurii atunci, când ei războiul îl vreau și îl pregătesc?

*

Cum sânt Jidani? Ni-o spune un Ungur creștin, Gelézi Biró Zoltan: „E vênzător de țeară, e trândav acela, care privește nepăsător cum Jidani vre-au să dărîme țeara cu buzdușane de usturoiu (aiu), se o sape pe dedesuptul locuitorilor ei, se o îmbrânțească, o astfel de seminție, a cărei vitejie a fost și este răstignirea Dumnezeului celui viu, a cărei istorie a fost și este târîrea și târnosirea mișlească de ani o mie, a cărei amintire e blăstêmul popoarelor, a cărei știință e înșelăciunea, a cărei credință bisericască a fost și este sugrumarea vieții coptiilor creștini”. Cuprins apoi de un avânt de însuflețire și de durere, eată ce scrie pomenitul Ungur despre milleniu și despre țirgul zdrențelor din Pesta: „Acela, care vine la sêrbarea amintirii de o mie de ani a nației ungurești, o găsește ca un țirg din Ierusalim. Cine va veni la Anul-nou cel jidovesc, va găsi încuiate toate

boltele Budapestei, și cine se va abate pe strada „Andrássy” ca să vadă domneturile mai de dai Doamne ale orașului, cum se leagă în trăsurile cele scumpe, acela vede, că să coțesc într'însele Jidani îngâmfați, acela cu desnădăjduire va mirosi pelea de iepure. Acesta e milleniu? Că meseria, negoțul, lumea înaltă, toate sânt reprezentate prin Jidani, acela bagă în buzunar venitele cele groaznice, acela face paradă și vestește, că sêrbează împlinirea a lor o mie de ani ai Ungariei”. Paie-că 'și-a muiat peana bietul Ungur în lacrimile țeranului român jefuit și lăsat gol de câtră liftele cele spurcate, pe care așa de potrivit le zugrăvește.

*

Întrunire agricolă. Primim următoarea invitare: Subscrisul comitet central va ține Duminecă la 4 Octomvrie n. a. c. în comuna Gusterița, o întrunire agricolă, la care sânt invitați toți membrii și spriginitorii „Reuniunii”. Întrunirea se va ține la orele 11 din zi, în localul școalei gr.-or. române. La această întrunire se va discuta: a) asupra „comasării”; b) „asupra „cultivării grădinilor de legumi”. Sibiu, 18/30 Septemvrie 1896.

Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului.

*

Expoziție amânată. Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” vestește, că expoziția de vite, ce era să se țină la 15/27 Septemvrie în comuna Fofeldea — s'a amânat din cauza morbului de vite pe timp nehotărft.

*

Îndreptare. Dela scrisoarea „Două procese într'o zi” a rămas afară datul „Alba-Iulia, 24 Septemvrie n.”

*

Împotriva rachiului. Femeile engleze în curând vor înainta o rugare la reșina Victoria din Londra, pentru-ca să oprească negoțul cu opium și cu beuturi spirtuoase. Tovărășia de temperanță (de a nu bea rachi) a femeilor a pus la cale această rugare, pe care se află nu mai puțin de 7 milioane de iscălituri în 44 de limbi, din toate unghiurile lumii. Iscăliturile, pentru-ca să nu cuprindă chiar prea mult loc, le-a înmicit cu o mașină de fotografat și au dat trei cărți, mai groase ca biblia cea mare.

*

În contra milleniului. Nu de mult a fost dusă cu sila la Pesta și o ceată de Croați. Foile croate se scoală cu putere împotriva fișpanului renegat din Zagreb, care a făcut pe plac stăpânirii ungurești, căreia 'i-se închină, ca un slăbănog și om slab.

*

Teatru și petrecere. În 18 Sept. s'a dat o petrecere sub conducerea dlui Ioan Paicu, pedagog absolut, în comuna Calbor, ceea-ce nu s'a întâmplat de când e comuna. S'a jucat și piesa „Sărăcie lucie”, apoi s'a cântat de câtră corul tinerimii. La petrecere au luat parte și străini. Dl Paicu a ținut și o cuvântare potrivită, ceea-ce a mulțumit pe cei de față.

Unul care a luat parte.

*

Năpastă. În Bandu și Ciptelnic, în 8 și 12 l. c., grindina ne-au nimicit tot cucuruzul și în 12 l. c. în 3 rînduri ne-au bătut după umeazi, între 4—5 ore. Paguba se sue la zeci de mii, am rămas fără cucuruz, fără otavă și trifoiu, sărăcia e la culme, oveșele încă sânt nimicite și grânele necărate.

Petru Iclânzian.

Mai nou.

Marti, în 29 Sept. c. n., s'a ținut procesul „Tribunei” în orașul Cluj. Piriți au fost: dl Andreiu Balteș, răspunzător pentru tot ce se publică în „Tribuna”, precum și domnul Iosif Marschall, răspunzător pentru tipar. Procesul s'a pornit pentru-că în preajma sêrbărilor millenare s'a dat la iveală un articol intitulat „Biserica și Școala”, în care se spunea, că nici acestea nu pot sêrba milleniul unguresc. Apêrător a fost dl Iuliu Coroianu, care a apêrat în chip strălucit și a rêturnat toate cuvintele procurorului Sâmi. Președinte al tribunalului a fost baronul Szentkereszty, ear' juzi: Csizsér și Mikó. Tâlmaciu a fost Dr. R. Lehmann.

Dl Marschall a fost mântuit de pedeapsă, ear' dl Balteș a fost judecat la un an și trei luni închisoare de stat, la 300 fl. pedeapsă în bani, precum și la purtarea chel-tuelilor de 29 fl. 89 cr.

Dl Balteș a primit osânda nemiloasă cu sânge rece și nepăsător, ca totdeauna.

Împotriva acestei ne mai pomenite osândiri, apêrătorul a înștiințat, că va face recurs.

R Î S.

Să-mi bage doisprezece.

Un țigan, ducându-se la o stână și vèzând pe baci și pe pècurari mîncând dintr'o țigae, zise.

— Eu n'aș mânca d'ahîla, să mē ție doisprezece!

Pècurarii, cum îl aud, pun cu toții mâna pe el, îl întind la pēmēt cu fața în sus și îi zic unuia dintre ei, să-i bage cu sila balmoș în gură.

Țiganul mai cântăru își ținu gura în-cleștată, de par-că 'i-ar fi dat otravă dar' după-ce gusta nișel balmoș și vèzù, că-i bun, strigă, cât putu: „Țineți-mē numai unul, și să-mi bage doisprezece”.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale A. R. în Lipova. Poesia nu se poate depune în foae.

D-sale Nicolae Gros, june. Poesia:

„Însuramaș însuramă

Nu se poate publica,

Fiindcă-i veche, cunoscută,

Și nu-i de dumneata făcută!

Unui preot de pe Murăș. Da, e vrednic de lauda noastră. Scrisoarea d-tale se va și publica. Pentru-ce ne întâlnim așa de rar?

D-sale Teodor P. în M. Nu se publică! Păstorul trebuie să pună și sufletul pentru oi. Știi cuvintele scripturii: „Așa să lumineze lumina voa stră înaintea oamenilor, ca vèzând faptele noastre cele bune să mărească pe Tatăl cel cereșc.”

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu-Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 26 Septembrie n.

Budapesta: 71 52 77 57 68

Tragerea din 30 Septembrie n.

Sibiu: 52 48 67 83 8

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 23 Septembrie: Cincul-mare, Ciuc-Sân-Domocoș, Grind.**Marti, 24 Septembrie:** Câmpeni, Bran.**Mercuri, 25 Septembrie:** Săbed, Seliște, Telegdi-Bațon.**Veneri, 27 Septembrie:** Bözöd, Deregneu, Roșia-montană.**Sâmbătă, 28 Septembrie:** Roșia-montană, Cohalm, Olpret, Trăscău.**Duminică, 29 Septembrie:** Arpașul-inferior, Geaca, Iliă, Jibeu, Sălașpatacul-de-jos.**Călindarul săptămânii.**

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a. 19-a d. Ros., gl. 2, sft. 8.	răs. ap.	
Dum.	22 Muc. Foca Sfințitul	4 Franc. Sev.	6 19 5 41
Luni	23 † Zăm. S. Ioan Bot.	5 Placidu	6 21 5 39
Marti	24 Mța Tecla	6 Bruno	6 24 5 36
Merc.	25 Cuv. Eufrosina	7 Iustina	6 26 5 34
Joi	26 † Ad. S. Ioan Ev.	8 Brigita	6 28 5 32
Vineri	27 Muc. Calistrat	9 Dionisie	6 30 5 30
Sâmb.	28 Cuv. Hariton	10 Franc. Bor.	6 31 5 29

Cărți noue.

Au mai apărut în „Biblioteca pentru toți”, de sub direcția dlui Dumitru Stăncescu:

Nr. 72. G. T. Buzoianu, «Cugetări asupra pop. vechi Egiptul».

Nr. 73—74. A. Vlăhuta, «Dan», roman, partea I.

Nr. 75. Alex. Z. Sihleanu, «Armonii intime».

Nr. 76—77. A. Vlăhuta, «Dan», partea II. și ultimă.

Nr. 78. Augier & Sandeau, «Gine-rele lui Poirier».

Nr. 79. Anton Pan, «Nastratin Hoge».

*

Fiecare număr costă 16 cr. și se poate cumpăra dela librăria «Tipografiei» mai înainte a «Institutului Tipografic».

În „Biblioteca de popularizare”, ce se tipărește la Ralian și Ignat Samitca în Craiova au mai apărut:

Nr. 22. «Un roman în nouă scrisori», de F. M. Dostoiewski, traducere de I. Hussar.

Nr. 23. «Poesii» de Sully Prudhome, traducere de A. Steurman.

Fiecare număr costă 16 cr. și se poate cumpăra dela librăria «Tipografiei».

În „Biblioteca nouă”, ce se tipărește la Craiova în editura lui D. I. Benvenisti au apărut următorii numeri:

Nr. 1. Lord Byron, «Masepa», poezii în versuri, trad. de Coșbuc.

Nr. 2. O. Lugoșianu, «Boscărie».

Nr. 3. D. Teleor, «Povestiri».

Nr. 4. A. Lupu Antonescu, «Din viața săracă».

Nr. 5. Maria Baiulescu, «Note și impresii».

Nr. 6. Vasile D. Păun, «Catastrofa Nibelungilor».

Nr. 7. Sextil Pușcariu, «Schife».

*

Fiecare număr costă 8 cr. și se poate cumpăra dela librăria «Tipografiei».

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA” ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[803] 61—

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobili etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
960.343 fl. 42 cr.**Prospecte și formulare se dau gratis.**

Deslusiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 3, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Foarte exact umblă

numai veritabilele oroloage de buzunar helvețiene, în frumoase cutii de nickel, acoperite; umblă 36 ore, pe lângă cinstită garanție de 3 ani;

se află la

[1958] 7—20

IULIU ERÖS,orologier, optic și proprietar de cel mai mare deposit de
oroloage, giuvaere, mărfuri de aur și argint.

Edificiul „Transilvaniei”. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrei baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

